

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा – नवम्बर-दिसम्बर, २०१६

कक्षा – शास्त्रिप्रथमवर्षम् (SEM-1)

प्रश्नपत्रम् – ५

गुणाः – ७०

विषयः – सर्वदर्शनम्

कोड – C.C.1.1.1

समयः – ०३ तः ०६ पर्यन्तम्

दिनाङ्कः – ०९/१२/२०१६

सन्दर्भग्रन्थः – तर्कसङ्ग्रहः (प्रत्यक्षखण्डान्ता)

प्रथमान्वितिः (Unit-1)

- प्रश्नः – १ निम्नलिखितेषु द्वयोः उत्तरं लिखत । ०८
- (१) तर्कसङ्ग्रहस्य मङ्गलाचरणं विलिख्य तस्य दीपिकानुसारेण भावार्थं स्पष्टयत ।
(२) सप्तपदार्थानां लक्षणैः सह सङ्क्षेपेण परिचयं लिखत ।
(३) चतुर्विंशतिगुणानां नामानि विलिख्य रूपस्य यथाग्रन्थं वर्णनं कुरुत
- प्रश्नः – २ निम्नलिखितयोः कस्यचिद् एकस्य समीक्षात्मकम् उत्तरं लिखत । ०८
- (१) लक्षणं लक्षणं विलिख्य लक्षणगतदोषत्रयस्य सोदाहरणं प्रतिपादनं कुरुत
(२) शक्तिः अतिरिक्तः पदार्थः नास्ति, पदार्थाः सप्तैव सन्तीति यथाग्रन्थं साधयत ।
- प्रश्नः – ३ अधोलिखितेषु द्वयोः उपरि टिप्पणीं लिखत । ०४
- (१) पञ्चविधं कर्म । (३) चतुर्विधः अभावः।
(२) “तर्कसङ्ग्रहः” इति पदस्य व्युत्पत्तिः । (४) नव द्रव्याणि ।
- प्रश्नः – ४ अधोनिर्दिष्टेषु केषाञ्चित् पञ्चानाम् अतिलघूत्तरं यच्छत ०५
- (१) तर्कसङ्ग्रहस्य रचयिता कः? (५) नित्यद्रव्यवृत्तयः के भवन्ति?
(२) नित्या पृथिवी का (६) कति नित्यद्रव्याणि सन्ति ? कानि च तानि ?
(३) शीतस्पर्शवत्यः काः? (७) “पदार्थः” इति पदस्य कः अर्थः ?
(४) सामान्यं कतिविधम्?

द्वितीयान्वितिः (Unit-2)

- प्रश्नः – ५ निम्नलिखितेषु द्वयोरुत्तरं लिखत । ०८
- (१) दीपिकोक्तरीत्या पृथिव्याः सलक्षणं व्याख्यां लिखत
(२) दीपिकोक्तरीत्या वायोः सलक्षणं व्याख्यां लिखत ।
(३) तर्कसङ्ग्रहदीपिकोक्तरीत्या कार्यरूपपृथिव्यादिचतुष्टयस्य उत्पत्तिविनाशक्रमं निरूपयत ।
- प्रश्नः – ६ निम्नलिखितयोः कस्यचिद् एकस्य समीक्षात्मकम् उत्तरं लिखत । ०८
- (१) तमसः दशमद्रव्यत्वं निराकुरुत ।
(२) तर्कसङ्ग्रहोक्तदिशा नवद्रव्याणां सलक्षणं परिचयं लिखत ।
- प्रश्नः – ७ अधोलिखितेषु द्वयोः उपरि टिप्पणीं लिखत । ०४
- (१) द्रव्यणुकम्
(२) अनित्यं तेजः ।
(३) विभुत्वम् ।
(४) मूर्तत्वम् ।

प्रश्न: - ८	अधोनिर्दिष्टेषु केषाञ्चित् पञ्चानाम् अतिलघूत्तरं यच्छत ।	०५
(१)	शब्दगुणकं किं द्रव्यम् अस्ति?	(५) मनसः लक्षणं किम्?
(२)	कालः नित्यः उत अनित्यः ?	(६) तर्कसङ्ग्रहदीपिकाव्याख्या केन लिखिता ?
(३)	दिशः लक्षणं किम्?	(७) आत्मा कतिविधः ? किं तत् ?
(४)	जीवस्य लक्षणं किम्?	

तृतीयान्विति: (Unit-3)

प्रश्न: - ९	निम्नलिखितेषु द्वयोः उत्तरं दीयताम्	०८
(१)	रूपरसयोः लक्षणं विलिख्य दलसार्थक्यं प्रतिपादयत ।	
(२)	परत्व-अपरत्वनिरूपणं यथाग्रन्थं कुरुत ।	
(३)	प्रत्यक्षज्ञानस्य लक्षणं विलिख्य सविकल्प-निर्विकल्पकप्रत्यक्षस्य निरूपणं कुरुत ।	
प्रश्न: - १०	निम्नलिखितयोः कस्यचिद् एकस्य उत्तरं लिखत ।	०८
(१)	षड्विधसन्निकर्षस्य प्रतिपादनं कुरुत ।	
(२)	त्रिविधकारणस्य सलक्षणं निरूपणं कुरुत	
प्रश्न: - ११	अधोलिखितयोः एकां टिप्पणीं लिखत ।	०२
(१)	अनुभवः ।	
(२)	सङ्ख्या ।	
प्रश्न: - १२	अधोलिखितेषु कयोश्चिद् द्वयोः अतिलघूत्तरं लिखत	०२
(१)	कः स्नेहः ?	
(२)	बुद्धिः कतिविधा?	
(३)	चक्षुर्मात्रग्राह्यो गुणः कः?	
(४)	परिमाणं कतिविधम् ? किं तत् ?	

Answer Key

कक्षा – शास्त्रिप्रथमवर्षम् (SEM-1)	प्रश्नपत्रम् – ५	गुणाः - ७०
विषयः – सर्वदर्शनम्	कोड – C.C.1.1.1	समयः – ०३ तः ०६ पर्यन्तम्
दिनाङ्कः – ०९/१२/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः – तर्कसङ्ग्रहः (प्रत्यक्षखण्डान्ता)	

प्रथमान्वितिः (Unit-1)

प्रश्नः – ४

१. अन्नं भट्टः
२. परमाणुरूपा
३. आपः
४. द्विविधम् ? परमपरञ्चेति
५. विशेषाः
६. पृथिव्यादिचतुष्टयस्य परमाणव आकाशादिपञ्चकम् ।
७. पदस्य अर्थः पदार्थः

द्वितीयान्वितिः (Unit-2)

प्रश्नः – ८

१. आकाशम्
२. नित्यः
३. प्राच्यादिव्यवहारहेतुः
४. सुखाद्याश्रयत्वं जीवलक्षणम् ।
५. सुखाद्युपलब्धिसाधनमिन्द्रियं मनः
६. अन्नं भट्टेन
७. द्विविधः । जीवात्मा परमात्मा चेति ।

तृतीयान्वितिः (Unit-3)

प्रश्नः – १२

१. चूर्णादिपिण्डीभावहेतुगुणः
२. द्विविधा - स्मृतिरनुभवश्च ।
३. रूपम्
४. चतुर्विधम् । अणु महददीर्घं ह्रस्वं चेति ।